

Nr 76

Av herr **Gustavsson** i Alvesta m. fl., om viss ändring av det statliga stödet åt landsbygdens elförsörjning.

(Lika lydande med motion nr 60 i Första kammaren)

De statliga bidrag, vilka sedan början av 1940-talet utgått från av riksdagen anvisade anslag för befrämjande av landsbygdens elektrifiering, får anses ha tillkommit med syfte att åstadkomma en utjämning av de blivande konsumenternas insatser och nedbringa konsumentens engångsavgifter eller kapitalinsatser till en normal nivå. Någon differentiering av engångsavgifterna, efter fastighetsägarnas personliga ekonomi, har sålunda före den 1 juli 1959 i regel icke ifrågasatts.

Efter tillkomsten av bestämmelserna i 2 § i Kungl. Maj:ts kungörelse om statligt stöd åt landsbygdens elförsörjning av den 28 maj 1959 (SFS 1959:369) har det bidragsgivande organet, d.v.s. elektrifieringsberedningen, avslagit ett antal ansökningar om statsbidrag, enär de företag som skulle utföra elektrifieringarna ansågs vara i sådant ekonomiskt läge, att de själva borde kunna anskaffa och tillhandahålla de medel som motsvarar det eljest enligt bidragsgrunderna beviljbara statsbidraget. I några av fallen ansågs fastighetsägarna ha sådan ekonomisk ställning, att dessa i engångsavgift borde kunna erlægga jämväl vad som skulle kunna erhållas som statsbidrag, varför det bidragssökande företaget måste anses ha möjlighet att på annat sätt anskaffa medel för nyelektrifieringen.

Sedan Kungl. Maj:t, efter sökandeföretagens överklagande av elektrifieringsberedningens beslut, tagit ställning i de aktualiserade ärendena kunde konstateras, att sökandeföretagets ekonomi icke ansågs bära vara avgörande för frågan om statsbidrag. Däremot ansågs fastighetsägare i god ekonomisk ställning, utöver den normala engångsavgiften, bära tillskjuta det engångsbelopp som eljest skulle utgå i form av statsbidrag.

Tillämpningen av 1959 års kungörelse i enlighet med dessa bidragsprinciper har medfört att ett stort antal helårsboende på landsbygden, bl.a. kategorien arrendatorer, kommit i en mycket oförmånlig ställning. Arrendatorer å gårdar som ägs av bolag eller enskilda jordägare i god ekonomisk ställning kan sålunda icke räkna med statsbidrag för gårdarnas elektrifiering. Då jordägaren icke är skyldig tillhandahålla motsvarande bidrag måste följden bli, att ett stort antal arrendegårdar kommer att förbli oelektrifierade eller i varje fall kommer att få lösningen av sin elektrifieringsfråga uppskjuten till en obestämd framtid. Denna kategori jordbrukare

tvingas alltså fortsätta sitt arbete utan tillgång till arbetsbesparande elektriska motorer och apparater och får avstå från såväl elektrisk belysning som varje slag av elektriska hjälpmedel för att underlätta arbetet.

Av kategorien självägande jordbrukare har flertalet under många år försökt att få sina fastigheter elektrifierade, men på grund av bl.a. kraftbolagens oförmåga eller obenägenhet att utföra elektrifieringen är desamma alltjämt oelektrifierade. Under årens lopp har kostnaden för elektrifieringen avsevärt ökat, vilket gör att när vederbörande kraftbolag nu är berett att utföra elektrifieringen blir kostnaderna mycket stora. Att den enskilde fastighetsägaren på grund av sin ekonomi i en sådan situation kan bli ställd utan möjlighet att få statsbidrag till anläggningen synes oss principiellt oriktigt. Eftersom det procentuellt sett endast är en ringa del oelektrifierade fastigheter kvar i landet, synes oss tillräckliga motiv icke föreligga att vidhålla den ändring av statsbidragsbestämmelserna som skedde 1959.

Det är angeläget att restelektrifieringsfrågan snabbt kan lösas, men vi anser det icke vara praktiskt att lösa den efter nuvarande linjer. Det nu tillämpade systemet med utredning rörande fastighetsägarens ekonomi inte endast fördröjer restelektrifieringen. Det är också opraktiskt, tidsödande och dyrt, och det kan ifrågasättas om det blir billigare för statskassan.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte

a) besluta att 2 §, 2 st., i Kungl. Maj:ts kungörelse om statligt stöd åt landsbygdens elförsörjning (1959: 369):

”Såsom ytterligare förutsättning — — — — — reorganisationen eljest skulle äventyras” må upphöra att gälla, samt

b) hos Kungl. Maj:t anhålla om utfärdande av sådana tillämpningsföreskrifter, att rätt att bekomma statligt stöd för elektrifiering av fastigheter på landsbygden må fastställas efter de grunder som gällde före den 1 juli 1959 i enlighet med motionens syfte.

Stockholm den 18 januari 1961

Rune Gustavsson
i Alvesta

John Eriksson
i Bäckmora

Sven Antby

Elias Jönsson
i Ingemarsgården

Erik Magnusson
i Tumhult

Lennart Stiernstedt